



# Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

590.06

Hely

Idő

"1924"

Személy

Szerző:

Cím: *Lendl Adolf nyilatkozik az Állatkerttről*

Forrás:

Az Ujság

3m

(Hely)

1924. 8. 28.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old)

## Lendl Adolf nyilatkozik az Állatkerttről.

**Elpusztultak az aquarium értékes halai. A víz hatása az állatokra. — Bürokraták vezeték a tudományos intézelet.**

A fővárosnál az utóbbi öt esztendőben divott rendszernek egyik legjellegzetesebb tünete, hogy az Állatkert éléről annak Európaszerte elismert nagytekintélyű vezetőjét, Lendl Adolf tanárt eltávolították, mert politikai állásfoglalása Wolfféknak nem tetszett. Ennek azután súlyos következményei támadtak, avatatlan kezek intézték az ügyeket s rengeteg kárt okoztak helytelen intézkedéseikkel az állatállományban. Így a Lendl tanár által tervezett vízvezeték hibás megalkotásával okoztak szinte helyrehozhatatlan károkat. Az Állatkert vezetősége Az Ujság-nak a víz okozta pusztításokról irt tudósítását egy nyilatkozattal kimagyarázni igyekezett, most azonban módunkban áll a leghozzáértőbb szaktekintély, Lendl dr. fejtegetéseivel bizonyítani, hogy micsoda károkat okoz, ha tudományos intézmény vezetését bürokratákra bizzák. Lendl dr. nyilatkozata így hangzik:

— Az Állatkert külön vízvezetékét tényleg én terveztem annak ujjaépítése idején, körülbelül tizenöt évvel ezelőtt. Bele is fogtunk akkor e terv megvalósításába, de az akkori fővárosi tanács határozata értelmében abba kellett hagynunk a munkát; a fővárosi vízművek igazgatósága elnevezte ennek végrehajtását. Én a külön vízvezetékét homokszűrőkkel akartam berendezni és csak a kert öntözésére, az utak felmosására, meg a tő és a nagyobb uszató-medencék (vidrátó, főkamence) megtöltésére akartam felhasználni, mert ezek fogyasztanak számbamenően sok vizet.

— Ugy értesültem, hogy a tervemet nemrégén megvalósították. Tudtomon kívül és helytelenül cselekedtek, mert kihagyták a csőrendszerből a homokszűrőket, ellenben az állatok itatóiba is bevezették a kemény (meszes) vizet, amelyet az Állatkert talajából szivattyúznak fel. Az ilyen vízben nincsen elegendő abszorbeált levegő, ezért nem üdit és akvárium élőokra nem használható. El is pusztultak a halak az akvárium üvegtáblás viztartóiból, noha ezek a halak már évek óta beszoktatott s ezért igen értékes állatok voltak.

— Hogy milyen víz alkalmas állatkerti állatok itatására, azt *senmilyen bakteriológiai intézet sem állapíthatja meg*; mert amíg például a krokodilusoknak, kacsáknak, disznó-féléknek akármilyen *pocsolyavíz* adhatnánk, addig más állatok — például a macskafélék, a zergék és az antilopok közül a kisebb fajok — *igen érzékenyek e tekintetben*. A falusi gazda is tudja, hogy a lova nem iszik minden kut vizéből, de amelyikből iszik, abból az ember is ihatik, mert az egészséges víz. Némelyik állat sokkal érzékenyebb, mint az ember és különösen a víz keménységi joga (mésztartalma) befolyásolja az állatok egészségét, külső testi szépségét, például az angorai, kasmiri, perzsiai juh- és kecskepásztorok kemény vízzel itatják állataikat, mert azt tartják, hogy *ily módon termelhetik a legfinomabb gyapjút* ellenben Indiában lehetőleg csak puha folyóvízzel tartják a háziállat elefántokat, mert ezek különben nagyhasuak lesznek. A német irtóadalomban „wasserbäuchig”-nek mondják az ilyen lógóhasu, értéketlen, állítólag rövidéletű elefántokat. A legtöbb állat a víz útján éppen úgy megbetegedhetik, mint az ember. Amelyik víz nem ajánlható emberi használatra, az nem alkalmas állatok itatására sem, legalább nem a százféle állatot tenyésztő állatkertben, amelyben a majmokat éppen úgy utóéri a tuberkulózis és a tifusz, vagy más betegség, miképen az embert.

— Még a délszaki, üvegházi növényzet öntözésére sem ajánlható akármilyen víz; a pálmaházi növények szépsége szenvedne a kemény talajvíz használata esolén. Egyébként úgy hallottam, hogy a pálmaház és az akvárium két szakavatott tisztviselője, Király Lajos és Auer Károly tényleg ellenezte a szüretlen víz bevezetését és ha hiba történt, azt mások hozzánemértése okozta.

Most, hogy a fővárosnál Ripka Ferenc dr. kormánybiztosi működésével újból a megértés, a haladás és szakértelem megbecsülésének korszaka kezdődik, talán elintéződik az Állatkert ügye is és visszakérül helyére a méltatlanul elfüldözött tudós.

### Mannlicher-golyókkal és tízes cigarettákkal etetik meg az állatokat.

Furcsa és eléggé el nem ítéhető jelenségre mutat rá a „Mi újság az Állatkertben” című folyóirat, amely az Állatkert eseményeiről számol be. Gonoszság-e, vagy gon-

datlanság? cimmal elpanaszolja, hogy különös hajlamu „állatbarátok” ujabban szokatlan kedvtelésnek hódolnak. Az Állatkertnek ezek a látogatói az egyes állatokat kő- és kocszdarabokkal, és Mannlicher-lövedékekkel, miniummal, vagy gombostükkal spékelt zsemlyékkel és tízes cigarettákkal etetik meg. A majmoknak viszont tükördarabokkal kedveskednek, amikkel nem egyszer kezüket, szájukat, sőt nyelvüket is összevagdadják. Az emberi gonoszság fantasztikus kitörései ellen egyik-másik állat, többek közt a Sziam is eléggé ügyesen védekezik. Az elefánt az okvetellenkedőknek vizet fröccsent az arcába, míg a notóriusabb gonosztevőknek, akiket Sziam ugylátszik jól megkülönböztet, szemét homokkal fujja tele, s ezzel hosszú időre elveszi kedvüket a lelketlen tréfától.

Ujabban ezt a gonoszkodást variálják az állatok bántalmazói s másféle eszközökhöz folyamodnak. A melegben megromlott, féltsült, vagy megpenészedett tészta- és ételmaradékokat adnak be az elefántoknak, vízilovaknak, majmoknak és a többi könnyen megközelíthető oktalan állatoknak. Hosszas megfigyelés és alapos orvosi vizsgálat után derült csak ki, hogy miért betegedtek meg jórészt azonos körülmények közt az Állatkert dédelgetett vadjai. Étvágytalanságban szenvedtek, sőt egyik-másikukat láz is gyötörte, szóval az ételmérgezés kétségtelen jelei mutatkoztak rajtuk. Ugyanezeket a tüneteket konstataáltak Marikán, az Állatkert Közkedvelt, becézett kis csereelefántján is, amely váratlanul megbetegedett; mert bizonyosan romlott étellel etették meg.